

Zápis z 11. zasedání

Výboru pro strategické řízení a implementaci principů udržitelného rozvoje Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR)

24. května 2017, Strakova akademie, Nový tiskový sál

Přítomné členky a přítomní členové výboru

Veronika Bajgarová (MZV), Aneta Haimannová (ÚV ČR), Otakar Hampl (MZe), Eva Hejzlarová (ÚV ČR), Anna Kárníková (ÚV ČR), Pavlína Kulhánková (MPO), Markéta Linxová (MŽP), Zbyněk Machát (ÚV ČR), Jiří Markl (MV), Bedřich Moldan (COŽP), Marie Petrová (MŽP), Martin Potůček (CESES), Martina Sochorová (MMR), Jiří Vrubel (Ekotoxa), Pavla Žáčková (MMR), Jan Žůrek (KPMG)

Program zasedání

1. Aktuální stav přípravy a harmonogram implementačního plánu České republiky 2030
 - a) Zpracování uceleného návrhu systému strategického řízení a vytvoření předpokladů pro jeho následnou realizaci jako nutný předpoklad implementace principů udržitelného rozvoje v České republice (prof. Potůček)
2. Analýza relevance Cílů udržitelného rozvoje pro ČR – připomínky RVUR a informace k přípravě materiálu k implementaci Agendy 2030
3. Informace o přípravě Národního reportu o naplňování cílů Agendy 2030 (Voluntary National Review)
4. Ing. Pavla Žáčková – Informace MMR o aktivitách v oblasti strategického řízení a plánování
5. Různé – Zbyněk Machát: Analýza nástrojů udržitelného rozvoje

Seznam příloh

- 1) Martin Potůček - Doplnění zápisu z 10. zasedání výboru + návrh na doplnění programu 11. zasedání
- 2) Pavla Žáčková – Informace MMR o aktivitách v oblasti strategického řízení a plánování
- 3) Zbyněk Machát - Nástroje udržitelného rozvoje (prezentace)

Úvod/Zahájení

Bedřich Moldan (COŽP) přivítal přítomné členky a členy Výboru na 11. zasedání a představil návrh programu zasedání.

Martin Potůček (CESES) navrhl zařazení nového bodu programu „Zpracování uceleného návrhu systému strategického řízení a vytvoření předpokladů pro jeho následnou realizaci jako nutný předpoklad implementace principů udržitelného rozvoje v České republice“. Toto téma je třeba diskutovat, souvisí to s tím, co je uvedeno v doplnění zápisu z minulého jednání výboru (viz. Příloha č. 1).

Návrh na zařazení tohoto bodu programu byl zařazen do programu jednání bod 1 a).

K bodu programu č. 1: Aktuální stav přípravy a harmonogram implementačního plánu České republiky 2030

Anna Kárníková (ÚV ČR): Strategický rámec *Česká republika 2030* byl schválen vládou 19. dubna 2017 v podobě, v jaké vzešel z meziresortního připomínkového řízení. Usnesení, jímž byl přijat, dává mj. Úřadu vlády za úkol k němu zpracovat implementační dokument a to s termínem do 30. listopadu 2017. Od února 2017 pracuje implementační tým na podobě tohoto dokumentu. Základní vlastnosti dokumentu udává již strategický rámec: měl by obsahovat vazby na stávající strategické a koncepční dokumenty a programy a měl by postihnout případné mezery v naplňování jeho cílů. Strategické cíle jsou rozvedeny ve specifických cílech, které jsou měřeny indikátory. Jádrem implementačního dokumentu bude vyhodnocení jednotlivých specifických cílů, a to jakým způsobem jsou v tuto chvíli naplňovány a zda můžeme očekávat, že budou do roku 2030 naplněny při současných opatřeních. To znamená, že ke každému specifickému cíli bude zpracována tzv. „karta cíle“, která se bude dívat na to, co nám o příslušném trendu v jejich naplňování říkají jednotlivé indikátory a bude rovněž kriticky vyhodnoceno, do jaké míry jsme schopni prostřednictvím indikátoru popsat naplňování cíle. Kromě indikátoru budou sledována také opatření, která v tuto chvíli existují a jakým způsobem specifické cíle naplňují. Výsledkem by měla být tzv. „gap analysis“. Implementační tým aktuálně dokončuje podobu karty specifického cíle, do 30. června 2017 plánuje pilotní vyplnění těchto karet a následnou diskuzi s resorty, protože návrh opatření je většinou v gesci některého z resortů. Karty specifických cílů budou tvořit přílohu implementačního dokumentu, který bude shrnutím toho, co jsme o stavu naplňování specifických cílů zjistili.

Kromě této základní části bude dokument zachycovat základní doporučení pro obce a kraje, jakým způsobem by měli se strategickým rámcem pracovat. Zároveň v něm bude popsáno, jakým způsobem se tento dokument váže na nadnárodní dokumenty, konkrétně na dokumenty na evropské úrovni a pak na *Agendu 2030*. Kromě tohoto vertikálního působení se ještě bude dokument věnovat koherenci politik, a to v rozsahu představení problematiky koherence politik, jak na národní úrovni, tak na úrovni mezinárodní. Bude tam popsán současný stav a budeme se tam snažit uvést několik příkladů z již existujících studií dopadu zemědělské politiky ČR na jiné země. Dokument bude obsahovat také podrobnější informace ke zprávě o kvalitě života a její udržitelnosti. Ta by měla být vydávána dle usnesení vlády vždy jednou za dva roky. První vydání zprávy lze očekávat na začátku roku 2020 a bude v ní specifikován způsob vzniku této zprávy a také stínové zprávy, která by měla být příležitostí pro vyjádření se ke zprávě organizace, které nejsou zastoupeny v RVUR.

Bedřich Moldan (COŽP) doplnil, že implementační dokument je důležité vyústění celé práce na strategickém rámci *Česká republika 2030*. Tento výbor je dle svého plánu práce pověřen tím, aby se jím v tomto roce zabýval. Také zdůraznil význam karet specifických cílů a spojitost s indikátory, neboť tento výbor by se měl zabývat určitou supervizí nad těmito indikátory, konkrétně nad spojením indikátorů a cílů. Kvantitativně vyjádřeno se jedná o 97 specifických cílů a 192 navržených indikátorů, z nichž necelých 20 potřebuje jisté dopracování.

Martin Potůček (CESES) vystoupil k bodu programu 1 a) Panuje veliké úsilí vynaložené na vývoj indikátorů, identifikaci cílů, deskripci nástrojů strategického řízení, ale bolestně zde schází úvaha, jak efektivně zabezpečit, aby implementace mohla být v podmínkách České republiky institucionálně zabezpečena. Vychází ze zkušenosti svého pracoviště z let 2000 – 2006, kdy bylo veliké úsilí vynaloženo na to, aby se pozdvihla úroveň strategického řízení v této zemi a havarovalo to v zásadě na tom, že státní správa, která je orientovaná na řešení operativních úloh, nebyla schopná a neměla dostatečnou kapacitu realizovat to, co bylo

zřejmé a co bylo potřeba udělat v implementaci strategických rozhodnutí v praxi. Prof. Potůček navrhl dosavadní úsilí doplnit o reflexi tohoto deficitu a o způsoby, jakými do budoucna zabránit opakování tohoto selhání. Navrhuje do návrhu struktury implementačního dokumentu ke strategickému rámci *Česká republika 2030* zařadit nový bod, který shrnuje toto vyjádření.

Anna Kárníková (ÚV ČR) připustila, že v tuto chvíli není v návrhu implementačního dokumentu institucionální zajištění dostatečně viditelné, i když se tam určitě objeví. Potenciál pro strategické řízení v současné době vidí v budování strategických útvarů na jednotlivých ministerstvech. MMR aktuálně mapuje, jak tyto jednotlivé útvary pracují, jak jsou zařazeny, jaké mají kapacity, jak vnímají svou úlohu, ale v zásadě jsou to útvary, které mají celkově dobrý přehled o činnosti svých ministerstev a jsou tak pro ÚV přirozenými partnery. Dlouhodobě také probíhají jednání se státním tajemníkem p. Postráneckým o tom, zda by těmto útvarům neměla být z hlediska služebního zákona věnována speciální pozornost, např. speciální typ vzdělávání či definice vycházející z metodického pokynu, co se od těchto útvarů očekává. Dále se posouvá spolupráce s akademickým sektorem, ÚV ČR před několika měsíci uzavřel memorandum o spolupráci s Akademií věd, do jejíž výzkumných plánů by měly být promítnuty výzkumné potřeby ÚV. Konkrétně u tvorby implementačního dokumentu je klíčová spolupráce se strategickými útvary jednotlivých rezortů. Slabinou se zatím zdá být způsob, jak komunikovat s jednotlivými resorty statistiky a data. Statistická služba v rámci rezortů funguje velmi různě a ne vždy jsou schopny poskytnout data, kterými disponují.

Hlavní body diskuze:

Jiří Vrubel (Ekotoxa): Před cca rokem byl diskutován mix nástrojů pro implementaci. Nástroje budou na jednání, postrádá však systém harmonizace vnitřních nástrojů. Rezortní linii považuje za nesmírně důležitou, přimlouvá se, aby rezortům byla předepsána vlajková opatření, tedy taková opatření, která mají tak významné multiplikační efekty, že by v podstatě měla být rezortům předepsána, aby je zapracovaly ve svých rezortních strategiích. Odhaduje, že takových opatření bude do 20. Tento návrh vychází ze zkušeností, které Ekotoxa získala během zpracování první sektorové strategie udržitelného rozvoje MZe. Povědomí o udržitelnosti je třeba vytvářet i v rámci rozhodování na regionální úrovni. Vhodné by bylo, aby v implementačním dokumentu byla uvedena součinnost aktérů a věnováno místo roli krajů a případně ORP. MMR vypracovalo rámec implementace strategií a vůbec rámec tvorby strategií a domnívá se, že navržená struktura implementačního dokumentu nekoresponduje zcela s tou strukturou, která je v navrženém systému implementace strategií dle MMR. Poslední pragmatická poznámka se týká konce volebního období této vlády a termínu schválení implementačního dokumentu: pokud se podaří jej schválit do konce tohoto volebního období, je vyhráno. Pokud by se to nestihlo, přimlouval by se za pragmatickou zkratku z důvodu eliminace politických rizik.

Bedřich Moldan (COŽP): Je úkolem tohoto výboru, aby celý proces implementace sledoval, proto by bylo dobré příští zasedání výboru uskutečnit po prázdninách.

Anna Kárníková (ÚV ČR): Dosud byla zvažována vnitřní harmonizace na úrovni specifických cílů a ne nutně na úrovni opatření. Snahou ÚV dosud bylo identifikovat ta opatření, která naplňují jeden cíl, ale mohou znesnadňovat naplňování jiného specifického cíle. Implementační dokument by měl obsahovat metodické doporučení pro municipality (kraje i obce), návrh je nyní zpracováván. Strategický rámec není strategie, proto je *Metodika přípravy veřejných strategií* využívána přiměřeně k účelu tohoto dokumentu a s MMR je průběžně konzultována příprava implementace.

Pavla Žáčková (MMR) navázala krátkým představením projektu, který se týká mapování strategické práce na resortech a krajích a jejich institucionální kapacity. Výstupem projektu by měla být doporučení, zda na resortech vytvořit nové strategické jednotky a jak je vylepšit na krajích. Většina opatření, která se zaměřují na zlepšení strategické práce, jsou obsažena v opatřeních *Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014 – 2020*. MMR připravilo stručný dokument o tom, co v oblasti strategického řízení aktuálně dělá (viz příloha č. 2).

Jiří Vrabel (Ekotoxa) se přimluvil, aby byla problematika udržitelného rozvoje zařazena do soustavy odborného vzdělávání úředníků veřejné správy. Tuto otázku již diskutoval se státním tajemníkem J. Postráneckým. Právě linii státních úředníků považuje v této věci za užitečnou.

Marie Petrová (MŽP) právě dokončila monitorovací zprávu *Akčnímu plánu ke Koncepci podpory místní Agendy 21 pro roky 2016 – 2018*, který obsahuje také požadavek na zavedení vzdělávání úředníků k udržitelnému rozvoji. Nicméně dosud se nepodařilo tento požadavek prosadit a MV nepovažuje udržitelný rozvoj za průřezové téma, které by měli úředníci znát, nýbrž za dobrovolný nástroj.

Jiří Markl (MV) upozornil, že za vzdělávání úředníků jsou na MV zodpovědné jiné útvary než útvary za strategické řízení. Dochází tedy k tomu, že nejsou vždy v souladu.

Anna Kárníková (ÚV ČR) doplnila, že MMR připravuje vzdělávací modul pro strategické útvary. Je otázkou, zda se plánuje i vzdělávací modul, který by byl pro všechny strategické útvary společný. Klíčové je sladovat tento typ dlouhodobé perspektivy.

Pavla Žáčková (MMR): Tento zmíněný vzdělávací program se nazývá *STRATeduka*, je zaměřený na proškolení úředníků jak státní správy, tak samosprávy v tom, jakým způsobem tvořit veřejné strategie. Tento program by měl mít 40 hodin, z toho 20 hodin e-learning a 20 hodin prezenčního studia. Program by měl být spuštěn na podzim tohoto roku a do poloviny příštího roku je v plánu proškolení 200 úředníků.

K bodu programu č. 2: Analýza relevance Cílů udržitelného rozvoje pro ČR – připomínky RVUR a informace k přípravě materiálu k implementaci Agendy 2030

Aneta Haimannová (ÚV ČR): Na základě usnesení vlády z ledna 2016 ÚV zpracovává materiál k implementaci *Agendy 2030* v České republice, který bude také do 30. listopadu 2017 předložen vládě. Materiál před schválením projde pětitydenním připomínkovým řízením. Podkladem k vypracování bude strategický rámec *ČR 2030*, včetně obsáhlé analýzy rozvoje, která je jeho přílohou, dále indikátorové sada, Analýza relevance Cílů udržitelného rozvoje, kterou pro ÚV vypracovalo COŽP UK a analýza OECD. Materiál byl rozeslán členům RVUR k připomínkám s termínem do konce dubna. Uplatněno bylo 222 připomínek od 12 institucí. Struktura dokumentu je podkladem dnešního jednání.

Pavla Kulhánková (MPO) se dotázala, bude-li analýza relevance SDGs předložena vládě, nebo bude-li součástí implementačního dokumentu. **Aneta Haimannová (ÚV ČR)** reagovala s tím, že analýza relevance bude sloužit jako podklad pro vypracování materiálu na vládu. Nebude zřejmě publikována samostatně vzhledem k tomu, že se jedná o akademický text a podklad pro vypracování implementace *Agendy 2030*.

K bodu programu č. 3: Informace o přípravě Národního reportu o naplňování cílů Agendy 2030 (Voluntary National Review)

Aneta Haimannová (ÚV ČR): ÚV je dle usnesení vlády z ledna 2016 gestorem k výsledku Summitu OSN k udržitelnému rozvoji v rámci přípravy materiálu na vládu k *Agendě 2030* a její implementaci na národní úrovni. ČR se zavázala, že v červenci 2017 bude reportovat o naplňování Cílů udržitelného rozvoje na Politickém fóru na vysoké úrovni k udržitelnému rozvoji, které probíhá každý rok v New Yorku pod záštitou Ekonomické a sociální rady OSN. Za tímto účelem byla vypracována *Národní zpráva o plnění Cílů udržitelného rozvoje*. Tato zpráva vychází ze tří hlavních podkladů: *ČR 2030*, její Analýzy rozvoje a pilotní studie OECD. Zpráva obsahuje institucionální zakotvení *Agendy 2030* v ČR, popisuje principy a nástroje implementace s ohledem na národní kontext a vyjmenovává vize do roku 2030. Je strukturována podle klíčových oblastí ze strategického rámce *ČR 2030*. Podklad byl konzultován v rámci veřejné konzultace dne 11. května 2017 a 16. června bude zpráva odevzdána sekretariátu OSN.

Bedřich Moldan (COŽP) doplnil, že reporting na tomto fóru je politickou záležitostí a shrnutím situace v dané zemi.

Otakar Hampl (MZe) se dotázal, bude-li národní report přístupný v českém jazyce a na webu? **Aneta Haimannová (ÚV ČR)** potvrdila, že bude umístěn na webu ÚV i v českém jazyce.

Veronika Bajgarová (MZV) avizovala, že MZV bude mít připomínky k tomuto dokumentu.

Otakar Hampl (MZe) MZe bude mít také připomínky k tomuto dokumentu. Zaznamenal dotazy od kolegů, zda k připomínkám neměl být dokument zaslán v českém jazyce.

Anna Kárníková (ÚV ČR) dokument byl rovnou vypracován v angličtině, odborné veřejnosti anglický jazyk obvykle problémy nečiní. Poznámku ale chápe a je velmi ráda, pokud se materiál v angličtině podařilo okomentovat.

K bodu programu č. 4: Informace MMR o aktivitách v oblasti strategického řízení a plánování

Pavla Žáčková (MMR) se omluvila, že na minulém jednání Igorem Hartmannem slibovaný dokument dostávají členové výboru až nyní. Bude rozeslán jako příloha k zápisu. Dále uvedla, že se MMR podařilo vydat *Metodické stanovisko k typologii strategických a prováděcích dokumentů*, což je materiál, který rozvíjí *Metodiku přípravy veřejných strategií*. MMR se pokusilo sjednotit terminologii a strategie hierarchizovat. Tento materiál je v případě zájmu umístěn na Portálu strategické práce. Dalšími projekty jsou již zmíněná *STRATeduka* a *Analýza strategií*, která analyzuje asi 60 základních strategií a to z hlediska souladu s *Metodikou přípravy veřejných strategií*. *Analýza strategií* by měla být hotová do poloviny příštího roku.

Pavla Kulhánková (MPO) se dotázala, je-li k dispozici seznam, kterých 60 strategií MMR analyzuje. **Markéta Linxová (MŽP)** požádala o zaslání seznamu evaluačních otázek slibovaného panem ředitelem Škorňou. **Pavla Žáčková (MMR)** slíbila poskytnout oba seznamy členům a členkám Výboru až budou finalizovány.

K bodu programu č. 5: Různé

Zbyněk Machát (ÚV ČR) představil příspěvek k tématu analýzy nástrojů udržitelného rozvoje, které vznikají v rámci projektu *Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě*, jehož realizátorem je ÚV. Ve veřejné správě nepanuje shoda na tom, co jsou nástroje udržitelného rozvoje. Za pojem nástroj považuje skupiny systémových opatření, která jsou nadresortní gesce v rámci strategického řízení. Cílem je sestavit katalog nástrojů, pomocí nichž mohou být cíle *ČR 2030* naplňovány. Dále bude vypracováno sedm metodických doporučení, která by komunikovala s *Metodikou přípravy veřejných strategií*.

Jiří Vrubel (Ekotoxa) uvítal tuto aktivitu a požádal o připojení prezentace jako přílohy zápisu. Prezentace je k zápisu připojena jako příloha č. 3.

Otakar Hampl (MZe) považuje toto téma za velice užitečné. MZe se vypořádává při implementaci své strategie s pojmy nástroj a opatření tím způsobem, že opatření je více obecného charakteru (např. podpora či regulace). Nástroje k tomu jsou pak různého typu (legislativní, programový, procesní). Realizaci opatření některým nástrojem, tomu říkáme aktivita. Proto mají vedle karet cílů i karty opatření.

Martin Potůček (CESES) se dotázal, proč je v podkladu u všech tří podkategorií veřejného vzdělávacího systému uvedeno „ne“. **Zbyněk Machát (ÚV ČR)** vysvětlil, že se toto hodnocení vztahuje k promítnutí nástrojů do indikátorů *ČR 2030*.

Jan Žůrek (KPMG) Nástrojů existují stovky a při praktickém pohledu z hlediska vlády a vládnutí by byl užitečný souhrnný pohled, který by pomohl evidovat a utřídit jednotlivé nástroje. **Zbyněk Machát (ÚV ČR)** odpověděl, že právě toto je cílem, k němuž má materiál sloužit. Opatření a nástroje budou seskupena do cca 20 – 40 větších celků, což pomůže přehlednosti a srozumitelnosti.

Anna Kárníková (ÚV ČR) doplnila, že prvním krokem je katalogizace a druhým analytické zhodnocení potenciálu daného nástroje, aby je bylo možno prioritizovat.

Otakar Hampl (MZe) se zeptal, do jakých podrobností by měl tento vstup pro implementační dokument *ČR 2030* zacházet.

Martin Potůček (CESES) se vrátil k tomu, co v průběhu jednání uvedla Anna Kárníková, a sice, že *ČR 2030* není strategií. Z usnesení vlády k tomuto dokumentu vyplývá, že má být koordinujícím nástrojem pro přípravu a realizaci strategií na nižších úrovních. Lze tedy *ČR 2030* označit jako metastrategii?

Anna Kárníková (ÚV ČR) uvedla, že na základě terminologické diskuze s MMR je *ČR 2030* strategickým rámcem, neboť neformuluje opatření, byť se k nim na úrovni implementačního dokumentu dostává. **Pavla Žáčková (MMR)** doplnila, že MMR definuje strategický rámec jako zastřešující strategický dokument, který je implementován prostřednictvím dalších strategických dokumentů.

Marie Petrová (MŽP) uvedla, že *ČR 2030* není zatím mnohdy na resortech vnímán jako zastřešující dokument a RVUR jako jedna z mnoha rad. Je proto velmi důležité, aby *ČR 2030* byla vnímána jako zastřešující rámec pro strategickou práci.

Anna Kárníková (ÚV ČR) Toto se v dnešních podmínkách dá nastavit budováním dlouhodobých vztahů mezi rezorty a klíčovými aktéry a diskuzí nad věcnými prioritami. To je efektivnější než určovat, kdo je kde v hierarchii strategií.

Jiří Vrubel (Ekotoxa) informoval o dění v České podnikatelské radě pro udržitelný rozvoj, kde minulý týden proběhla pracovní skupina, kde se diskutovala možná participace rady ve vztahu k implementačnímu dokumentu. Byla deklarována připravenost, což se bude týkat zejména hospodářských rezortů.

Bedřich Moldan (COŽP) poděkoval přítomným za účast na jednání a předběžně avizoval příští jednání výboru na konec srpna.

Zapsala: Eva Hejzlarová

Datum: 30.06.2017

Počet stran: 7

Počet příloh:3